

BOUWHISTORISCHE VERKENNING

adres: Oosterstraat 26

Status: BBP

Periode: veldwerk 26-6-2003

Onderzocht door: T. Tel, F. van der Waard (veldwerk); H. Wierts (archieffonderzoek).

Auteur: F. van der Waard

Datum: november 2003, Groningen

Inleiding

Deze bouwhistorische verkenning is uitgevoerd in het kader van het project Bouwhistorische inventarisatie en verkenning van de binnenstad van Groningen. Dit is het eerste project in het kader van de cultuurhistorische inventarisatie van het hele grondgebied van de gemeente Groningen die tot doel heeft de cultuurhistorische kwaliteiten in beeld te brengen. De bouwhistorische verkenning bevat een korte schets van de bouwgeschiedenis van het pand, een beschrijving van het interieur en het exterieur en een waardestelling. Het onderzoek richt zich in hoofdzaak op het gebouw zelf, waarbij in beperkte mate gebruik is gemaakt van schriftelijke bronnen en oud kaartmateriaal. De bouwgeschiedenis wordt daarom in hoofdlijnen weergegeven. Ook is het mogelijk dat achter voorzetwanden en verlaagde plafonds oudere constructies en interieur-afwerkingen verborgen zitten.

Voor het onderzoek van de bouwgeschiedenis is gebruik gemaakt van het bouwdoossier van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken van de Gemeente Groningen.

Beperkingen: De bovenwoning van het voorhuis (de eerste verdieping en de zolder) is nog niet bezocht .

Opmerkingen: Eind jaren 80 is door F. van der Waard de begane grond van het voorhuis en het achterhuis tijdens een verbouwing waargenomen.

Op 16-10-2001 is een bouwhistorische notitie over het achterhuis door T. Tel gemaakt.

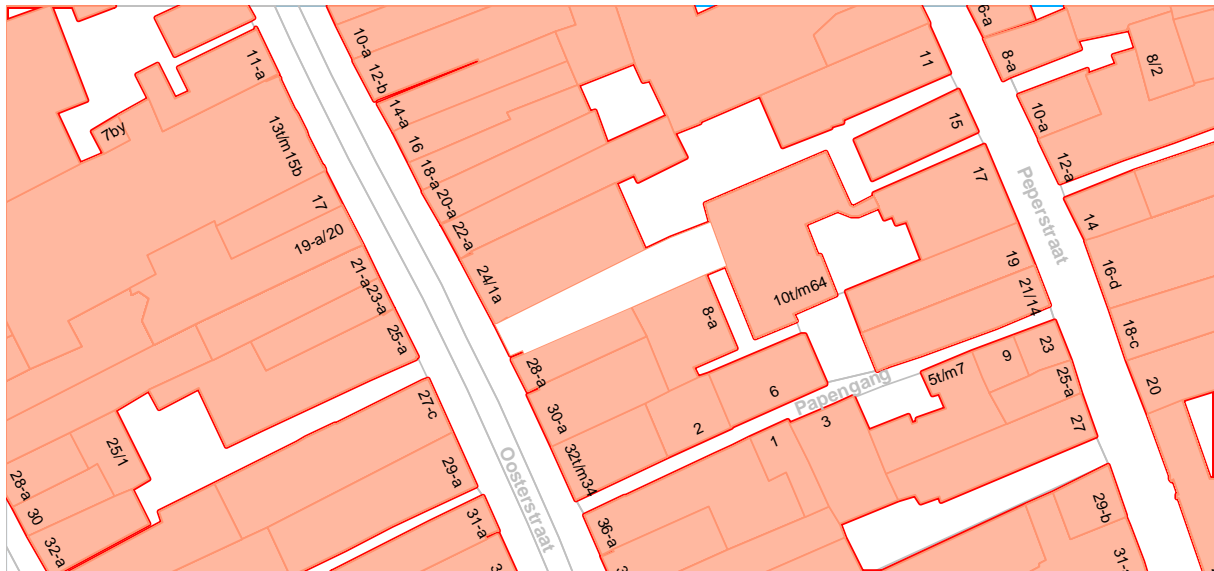

SITUERING/STRUCTUUR

Het huis staat aan de oostzijde van de Oosterstraat op een smal diep perceel (ca. 36 x 6 m.), waarbij er aan de linkerkant (noordzijde) een drup is en aan de rechterkant (zuidzijde) een gang of steegje.

Het diepe voorhuis (ca. 15 x 5,2 m.) heeft twee bouwlagen en een steil schilddak. Achter het voorhuis ligt een diep achterhuis (ca. 12,3 x 5,6 m.) van twee bouwlagen met een steil zadeldak met voorschild.

Tussen het voorhuis en het achterhuis is een overbouwde binnenplaats met aan de linkerkant een tweelaagse gang met een plat dak.

BOUWGESCHIEDENIS

Het voorhuis is opgezet als een onderkelderd huis met twee bouwlagen waarbij de beide zijmuren ca. 45 cm (anderhalfsteens) dik waren. In de rechter muur zal de oorspronkelijke haard gelegen hebben. In deze muur konden twee haardpartijen gezien worden, dat betekent dat aan de andere kant de doorloopzijde was. Hier was in latere tijden inderdaad de gang. Ook op de kaart van Haubois (ca. 1643) wordt de deur aan deze zijde aangeduid. De kern van dit voorhuis kan 15de-eeuws zijn gezien de tienlagenmaat van 87,5-91 cm. Mogelijk is hiervan de kap bewaard gebleven gezien de steile dakhelling.

Uitrsnede uit de kaart van Haubois uit omstreeks 1643, Oosterstraat 26 is het pand links van het steegje dat aan de straatkant met een poortje is aangegeven. Het noorden is op deze kaart links.

Achter dit voorhuis werd een achterhuis gebouwd, mogelijk bestaande uit een kelder en een bouwlaag. Dit achterhuis heeft een kern die uit de late 16de of vroege 17de eeuw zou kunnen dateren gezien de lagenmaat van 76-78 cm. het gebruik van eiken balken voor de begane grond. De zijmuren van dit achterhuis waren 30 cm. (steensdik). Er is wel veel hergebruikt steenmateriaal gebruikt, zodat de datering ervan lastig is.

De bouwgeschiedenis van dit achterhuis is niet geheel duidelijk. De resten van een keldervenster en een latei suggereren dat het achterhuis mogelijk geheel of gedeeltelijk onderkelderd is geweest.

Op de kaart van Haubois wordt een voorhuis van twee bouwlagen met een zadeldak aangeduid met een steeg aan de rechterkant. Ook het achterhuis wordt aangegeven, waarbij er een ruimte tussen het voorhuis en het achterhuis zit. Het kaarbeeld suggereert dat toen de huidige structuur min of meer al bestond. Op het minuutplan van omstreeks 1830 is de huidige structuur van voorhuis, binnenplaats met gang aan de linkerkant en achterhuis duidelijk herkenbaar.

In de 18de eeuw heeft het achterhuis een nieuwe sporenkap en een nieuwe topgevel gekregen en een aantal vensters. Het achterhuis kreeg vermoedelijk een andere hoogte-indeling, waarbij de zijmuren hun oorspronkelijk hoogte behielden. Bij die gelegenheid kan de huidige grenen balklaag die de zoldervloer moest dragen tot stand zijn gekomen en kan de eiken balklaag boven de begane grond op de huidige plek zijn terecht gekomen. In hoeverre de kelder in stand bleef was onduidelijk.

De kadastrale kaart uit omstreeks 1830 met daarop aangegeven de moderne huisnummering. Duidelijk is ook hier de structuur van een voor- en achterhuis herkenbaar evenals de steeg ten zuiden van het pand.

In dit achterhuis waren op zolder twee hijsraderen aanwezig, zodat het zeer duidelijk een pakhuisachtige-c.q. nijverheids-functie gehad zal hebben. Het voorste gedeelte van de begane grond van het achterhuis kreeg een woonfunctie. Hier was een stookplaats aan de rechterzijde en werden de balken geel geschilderd. Deze ruimte werd in 1910 als keuken aangeduid en werd nog weer later van een stucplafond voorzien.

De huidige voorgevel van het voorhuis werd in de vroege 19de eeuw gebouwd. Mogelijk is er tot die tijd een steile topgevel geweest. Het pand zal een eind-19de-eeuwse pui gehad hebben. De huidige pui is recent.

Achter het achterhuis werd in 1910 een afdak gebouwd waar D. Tonino granito mocht bergen. Er is een schematische plattegrond van 1910 bewaard gebleven. Langs het hele voorhuis, binnenplaats en achterhuis loopt aan de linkerkant de karakteristieke binnengang. Links was al een opgang naar de bovenwoning. In de voorste helft van het voorhuis zat de winkel, daarachter een kamer en een kantoor. In het achterhuis zat vooraan een keuken en daarachter een pakhuis. De gang kwam uit in de tuin achter het huis.

De indeling van het achterhuis op de verdieping met de kraalschrotenwandjes en een werkplaats kan ook uit de vroege 20ste eeuw dateren.

Het pand had voor f. 390,- oorlogsschade.

In 1968 verkreeg de gemeente een strookje grond voor de rooilijn en voor de steeg. Deze strook grond zal de oude stoep geweest zijn. In verband met de aanwezigheid van de kelder is dit lang privé-bezit geweest. Er zal hier een trap naar de kelder geweest zijn. Hieruit valt op te maken dat de kelder in ieder geval vanaf 1968 niet meer vanaf de straat toegankelijk was en mogelijk in onbruik was geraakt. Op een foto uit 1971 is nog een opstapje van twee treden om in het portiek te geraken te zien.

De bovenwoning werd in 1983-85 verbeterd.

Het achterhuis werd in 2003 hersteld.

BESCHRIJVING

gevels

De voorgevel is een drie traveeën brede tweelaagse lijstgevel met mezzanino en in schoon metselwerk opgetrokken is.

De pui is voorzien van recente betimmering en heeft een iets terugliggend een deur naar de bovenwoning aan de linkerkant. De pui wordt afgesloten door een mogelijk 19de-eeuwse puilijst. Het is mogelijk dat er bij de muurdammen en onder de puilijst achter de betimmering onderdelen van een oudere pui zitten.

Op de verdieping zijn drie getoogde H-vensters met dunne geprofileerde 19de-eeuwse kozijnen. In de bovenlichten zit ongekleurd glas in lood (mogelijk van ca. 1900). De vensters zijn overdekt door strekken die aan de onderkant getoogd zijn. In de kozijnen zitten duimen voor buitenluiken die thans verdwenen zijn.

De mezzanino heeft drie tweedelige lage getoogde vensters met dunne geprofileerde kozijnen. Deze vensters zijn voorzien van ongekleurd glas in lood. Ook de mezzaninovensters zijn overdekt door aan de onderkant getoogde strekken.

De gevel wordt afgesloten door een rechte geprofileerde kroonlijst die door twee consoles wordt ondersteund. Het voorschild is belegd met grijszwarte opnieuw verbeterde Hollandse pannen, waarbij een piron ontbreekt.

De gevel is gemetseld van bruine vrij dunne steentjes in een normaal kruisverband. De gevel is zorgvuldig gemetseld en kan nog uit de eerste helft van de 19de eeuw dateren. Ook het feit dat de metsellagen bij de vensterkanten regelmatig op klezoren eindigen wijst op een datering vóór ca. 1830.

De achtergevel is een tweelaagse, recht gesloten gepleisterde gevel, die op begane grond niveau uitgebroken is. Deze kon verder niet waargenomen worden.

De rechter (noordelijke) zijgevel is een tweelaagse langse gevel die in schoon metselwerk is opgetrokken. De tienlagenmaat bedraagt ca. 87,5-91 cm.

Er zijn twee rijen vrij oude ankers te zien die horen bij de balklaag boven de begane grond en die boven de verdieping.

Op ca. 4,5m uit de voorgevel is een strook van grote klampstenen die vermoedelijk met de aanwezigheid van een stookplaats te maken hebben. Ze eindigen in een segmentboog op ca. één derde van de hoogte van de verdieping.

In het midden zijn enkele vullingen uit de tweede helft van de 20ste eeuw.

Achteraan is een grenen latei waaronder een vulling uit de tweede helft van de 19de of de eerste helft van de 20ste eeuw.

Daarboven is op verdiepingsniveau een rookkanaal zichtbaar met ondermeer een uitmetseling en op hun kant gemetselde stenen. Achteraan deze muur is ter hoogte van de ankers van de balklaag van de begane grond een eiken latei van een dichtgezet venster zichtbaar. Daarboven lijkt een dichtzetting van een segmentbogig venster te zitten.

Op de gevel bevinden zich enkele plakken cementpleister waarin het jaartal 1912 is gekrast. Bij een plak pleister in het midden van de gevel staat NG 1912 en MA 1912.

Op de verdieping bevinden zich ongeveer in het midden in het derde en vijfde balkvak een groot dichtgetimmerd venster.

De linkerzijgevel grenst aan een drup en is niet toegankelijk. Aan de binnenzijde kon vooraan een vijflagenmaat van 44 cm gemeten worden. Dus beide zijmuren hadden een tienlagenmaat van ca. 88 cm.

beschrijving per bouwlaag

Het pand heeft een kelder gehad. Deze is vermoedelijk gedempt, maar de zijmuren zullen nog aanwezig zijn. Bij een verbouwing eind jaren 80 konden enkele waarnemingen gedaan worden. In de rechtermuur was het restant van een enkelvoudige grenen kelderbalklaag (doorsnede balken ca. 21 x 21 cm) te zien op ca. 60 cm boven het maaiveld niveau. Dit moet het vroegere vloerniveau van de bel-etage geweest zijn. De kelder was ca. 1,45 m diep. De keldermuren waren aan beide kanten beneden het huidige niveau van de winkel -dit is ongeveer het maaiveld niveau- ca. 45 cm dik. Daarboven zijn de muren aan beide zijden een flink eind weggekap, links ca. 25 cm en rechts in het voorste gedeelte 18 cm.

De begane grond is zeer waarschijnlijk nog door een oude balklaag overdekt gezien de ankers die in de zijgevel waar te nemen zijn. Van één van de balken kon een hoogte van 24 cm. vastgesteld worden. De begane grond is ongedeeld op een gedeelte na aan de linkerkant waar zich de trap naar boven bevindt. De begane grond is in gebruik als winkel en voorzien van verlaagde plafonds en voorzetwanden.

In de rechtermuur zat op ca. 5 m uit de voorgevel een stookplaats en achterin was een tweede stookplaats. Kennelijk was de muur aan de binnenkant iets weggekap. Op ca. 9 m uit de voorgevel was een sprong waar de muur 10 cm naar binnen sprong en zijn oorspronkelijke dikte van ca. 45 cm verkreeg. Het achterste deel van de muur had derhalve deze oorspronkelijke dikte nog. In dit gedeelte zat de tweede stookplaats.

Ook in de kelder was bij deze plekken een stookplaats. De achterste stookplaats lag in een 30 cm. diepe nis. Daarnaast waren witte tegeltjes van 13,5 x 13,5cm aangebracht.

Achteraan de rechtermuur waren op begane grond niveau nog resten van bruine tegels.

Net als de begane grond is ook de verdieping vermoedelijk ook nog overdekt door een oude balklaag. Daarop wijzen de ankers die in de rechterzijmuur gezien kunnen worden.

De verdieping is niet bezocht, maar wij kunnen ervan uitgaan dat er in de rechtermuur stookplaatsen zitten.

De kapconstructie is onbekend daar de zolder niet bezocht is. Gezien de steile kap is het mogelijk dat er nog een oude kapconstructie aanwezig is. Omdat de bovenwoning van 1983-85 verbouwd is het echter ook mogelijk dat alles vernieuwd is.

Het achterhuis

De rechterzijmuur is een tweelaagse langsegevel in schoon metselwerk die grenst aan de steeg. De tienlagenmaat varieert van 76-78 cm; de steenmaat bedraagt 27-28 x 13-13,7 x 6,6-7 cm. Het baksteenmateriaal is vrij rommelig gemetseld en bestaat uit deels hergebruikt materiaal. Er zijn twee rijen ankers zichtbaar die de balklaag boven de begane grond en die van de verdieping aangeven. Deze muur kan in de late 16de of vroege 17de eeuw gedateerd worden.

Vooraan is een dichtgezet venster. Dan volgt een grote 18de- of 19de-eeuwse invulling van kleine steentjes met een tienlagenmaat van 46,5-47 cm, steenmaat 19,7 x 10,7 x 4 cm. In deze invulling bevindt zich een 18de- of 19de-eeuws keldervenster waarboven een rollaag. Dit venster is in de 20ste eeuw dichtgezet. Dan volgt een zwaar deurkozijn met een recente deur. Bij deze deur stopt de invulling van kleine steentjes. In het achterste gedeelte van de muur bevindt zich een dichtgezette oorspronkelijke opening in het oude metselwerk die is overdekt door een zware eiken latei (ca. 15 x 17 cm) op ca. 192 cm boven het maaiveld. De opening is van een vrij oude dichtzetting voorzien die iets terugligt. Op ca. 44 cm boven het maaiveld bevindt zich in deze opening een horizontale eiken regel van 9 cm hoog. De verklaring ervan is onduidelijk.

Op de verdieping die in het oude metselwerk is opgetrokken bevinden zich drie zware ongeprofileerde kozijnen die niet van rollagen voorzien zijn.

Het voorste kozijn is oorspronkelijk een pakhuisdeur of luikvenster geweest. Het kozijn heeft een sponning aan de buitenzijde met aan beide stijlen duimen voor een dubbele deur.

Thans bevindt zich in het kozijn een mogelijk vroeg 20ste-eeuws uitneembaar raam (3 x 4) met daaronder enige houten planken. De situering van een deur op deze plek is ook logisch omdat het voorste hijsrad hier in de buurt zit.

De twee andere vensters zijn vierruiters met een vrij breed roedenkruis.

De achtergevel van het achterhuis.

De achtergevel is een topgevel die niet in verband staat met de rechterzijgevel. Op de begane grond is een dunne pleisterlaag aangebracht en de verdieping is dun gekalkt. Overigens bestaat de gevel uit voornamelijk schoon metselwerk dat in slordig kruisverband is opgetrokken en mogelijk uit de vroege 18de eeuw dateert.

Bij de linkerbeneden hoek is een tienlagenmaat van 70,5 gemeten (in feite nog in het deel dat de hoek omgaat en in de rechtergevel gezien kan worden). De tienlagenmaat bedraagt op zolderniveau 66 cm; de steenmaat 25-27 x 12,5-13 x 5,5 cm.

Op de begane grond bevindt zich aan de linkerkant een breed tweelichtsvenster met ongeprofileerd kozijn. Het rechter gedeelte daarvan is een vierruitsraam en het linker gedeelte is een tweeruitsraam, waarbij er onder het kalf nog een paar horizontale planken zijn aangebracht.

Boven dit venster is geen rollaag of strek. Er bevinden zich drie ankers boven dit venster die aan de balklaag boven de begane grond gekoppeld zijn.

Aan de rechterkant is een recente dichtzetting van een deuropening in het verlengde van de gang. Uiterst links is op de hoek met de steeg een stukje van de sokkelzone van de gevel weggekapt. Wellicht heeft dit te maken met de uitstekende wielassen van karren die nog in de steeg konden komen en hier de bocht om moesten.

Op de verdieping bevinden zich drie vierruitsvensters, waarvan de kozijnen geen profiel hebben. Er zijn geen rollagen of strekken boven de vensters, wel onder de vensters. Ook eigenaardig is dat de bovenste ruiten groter zijn dan de onderste.

In de top bevindt zich een pakhuisdeurtje of luikopening. Het kozijn ervan heeft een deur- of luikspanning aan de buitenkant en duimen. Men heeft echter later een terugliggend luik gemaakt bestaande uit een vermaakte paneeldeur. Deze is op de kop er in gezet en heeft thans nog twee panelen. Deze opening heeft boven en onder een rollaag. Aan het metselwerk is te zien dat de opening naar onderen toe iets langer is geweest. De opening is kennelijk ooit iets ingekort.

In de nok van de gevel bevindt zich een dichtgetimmerd vierkant ventilatiegat waarboven een houten plankachtig lateitje. De ventilatieopening en deuropening zijn wel oorspronkelijk in het metselwerk van de top aangebracht.

Het voorste deel van de linker zijmuur is niet in het zicht, en de achterste helft van deze zijmuur is in 2003 vernieuwd.

De begane grond is overdekt door een oude eiken enkelvoudige balklaag, waarbij de balkdoorsnede ca. 24 x 30 cm. is. Er zijn negen balken en twee strijk balken.

Het voorste eenderde gedeelte is in gebruik bij de winkel. Het overige twee-derde gedeelte heeft aan de linkerkant een smalle gang en is overigens ongedeeld.

Het voorste eenderde gedeelte was voorzien van een stucwerkplafond en is op de plattegrond van 1910 als keuken aangeduid. Dit hoort thans bij de winkel en heeft verlaagde plafonds. Vermoedelijk is het stucwerkplafond nog aanwezig. Achter dit stucwerkplafond zitten geel geverfde balken. In de keuken was aan de rechterkant een thans dichtgezet venster en de resten van een stookplaats met witte tegeltjes. Dit gedeelte wordt afgescheiden van de rest door een recente dwarsmuur.

In de rest van het achterhuis -dat in 1910 als pakhuis werd aangeduid- zijn de balken in het zicht en zwart geverfd. Vooraan in dit deel heeft de eerste balk aan de onderkant een afschuining die er op duidt dat hier een trap is geweest. Thans zit in dit zelfde vak verder naar rechts een steektrap naar boven.

In het volgende balkvak zit een luik. De ruimte was in 2001 nog voorzien van een granitovloer (*nu nog of beton*) hetgeen past bij het feit dat de heer Tonino in 1910 een granito-opslag wilde bouwen en kennelijk in granito handelde.

Achter in de gang is een deur naar de grote achterraimte. Dit is een 18de-eeuwse tweepaneelsdeur, waarvan het onderste paneel ingezwenkte hoeken heeft. De deur heeft een geprofileerd deurkozijn. De halfsteensgangmuur kan nog 18de-eeuws zijn.

De verdieping is overdekt door een oude enkelvoudige grenen balklaag, waarbij de balkdoorsneden iets geringer zijn dan die boven de begane grond namelijk ca. 23-25 x 18 cm. Er zijn acht balken en twee strijk balken en derhalve negen vakken.

Op de verdieping is vooraan een ruimte die de volledige breedte van het gebouw in beslag neemt. Daarachter is links een vrij smalle ruimte met daarnaast een achtervertrek, een werkplaats, waarvan de wanden met kraalschrootjes zijn afgewerkt. Dit vertrek kan uit de vroege 20ste eeuw dateren. In de voorste ruimte komt de trap uit en is ook een laddertrap naar de zolder. De voorste ruimte kan de binnenzijde van de voorgevel van het achterhuis waargenomen worden. In deze muur bevinden zich twee recent dichtgezette vensters en een recente deur die vermoedelijk naar de gang leidt. Van de oude gevel is niet veel meer over dan de gepleisterde muurdammen tussen en naast de vensters. Onder de vensters is een kalkzandsteenmuur gemetseld en ook rondom de deur bevindt zich recent metselwerk.

De verdieping heeft een vloer van grenen delen met een losse veer.

De kapconstructie bestaat uit zestien gekantrechte naaldhouten sporenparen, waarvan een strijkspoor en een eindschild aan de voorzijde. De spoorafstand bedraagt ca. 65 cm, de doornede van de sporen ca. 9 x 9 cm. De sporenparen hebben een haanhout en in de nok zijn de de sporen halfhouts met elkaar verbonden. Over de bovenkant van de sporen ligt een moderne nokruiter. De sporenparen zijn voorzien van sporenschrankhouten. De muurplaat had een doorsnede van 8,5 x 13 cm. Deze kap kan 18de-eeuws gedateerd worden.

Waar de nok en het voorschild bij elkaar komen bevindt zich een goed bewaard gebleven hijsrad. Vermoedelijk heeft zich ook dichtbij de achtergevel een hijsrad bevonden. Hier is namelijk een hijsdeur in de topgevel en vlak achter deze deur bevindt zich een oud luik in de zoldervloer dat met de vroegere aanwezigheid van een hijsrad in verband kan staan. De zoldervloer bestaat uit oude grenen delen met losse veren. De delen zijn 2,7 cm dik en zijn soms 30 cm. breed, waarbij de breedte ongelijk is.

De kapconstructie van het achterhuis.

WAARDESTELLING

Het huis past goed in het gevelbeeld van de oostwand van de Oosterstraat.

De bouwmassa is waardevol, daar die nog min of meer de hoofdvorm van een laatmiddeleeuws huis met een bijbehorend, laat-16de-eeuws of vroeg-17de-eeuws pakhuis laat zien.

De zorgvuldig gemetselde voorgevel is architectonisch waardevol en past goed in het straatbeeld.

Het casco is van belang, in het bijzonder de zijmuren van het voorhuis waaraan veel afgelezen kan worden, het betreft dan vooral de rechter zijmuur aan de steeg. Helaas zijn de muren beschadigd door inkappingen aan de binnenkant die afbreuk doen aan de bouwhistorische waarde.

Ook de historische balklagen zijn vermoedelijk nog aanwezig en zijn dan bouwhistorisch waardevol. Als er een oude kap aanwezig is (het steile dak suggereert dat) dan is deze waardevol.

Het casco van het achterhuis is van belang, met name de laat-16de- of vroeg-17de-eeuwse zuidelijke zijmuur met zijn vele bouwsporen. De rest van de noordmuur voor zover die bewaard is gebleven, heeft enige waarde. De oude balklagen en de 18de-eeuwse kap en achtergevel hebben bouwhistorische waarde. Wat betreft het interieur is in het achterhuis ondermeer het oude hijsrad van waarde evenals de 18de-eeuwse deur.

Het is een goed voorbeeld van een laat middeleeuws voorhuis met een vrij goed bewaard achterhuis met een duidelijke pakhuis- en nijverheids functie die nog afleesbaar is.

AANBEVELINGEN

Om een compleet beeld te krijgen van het pand is het uitvoeren van een verkenning op de eerste verdieping en zolder van het voorhuis van belang.

Uittreksel uit het bouwdoossier van de dienst RO/EZ van de gemeente Groningen.

Adres : **Oosterstraat 26**
Bouwdoosiernummer : B 6802
D.I.V. bezoek : 2 oktober 2001

31-01-1910

Het verzoek tot vergunning van D. Tonini van 14 januari 1910 betreffende het gedeeltelijk overdekken, tot berging van granito, van de open grond achter het pand Oosterstraat 26 wordt afgewezen.

3-03-1910

Met vrijstelling mag een afdak worden gebouwd. Hiervoor worden wel nadere eisen gesteld: de afstand van de achtergevel van het bestaande gebouw tot het afdak mag niet minder bedragen dan 2,50 meter en het afdak moet met niet brandbaar materiaal worden gedekt.

7-07-1926

S. van Delft krijgt een vergunning voor een reclame object (een uithangbord in de vorm van een bril).

7-10-1929

De reclamevergunning wordt ingetrokken nadat S. van Delft de reclame heeft verwijderd en dit heeft gemeld.

24-10-1929

Het pand wordt aangesloten op het gemeentelijk riool.

9-02-1932

J. Stuitje jr. krijgt een reclamevergunning.

31-05-1933

G. Stuitje Jzn. Dient een verzoek in tot vrijstelling van betaling van restitutie voor het hebben van een uithang- of reclamebord, daar dit is verwijderd.

28-09-1933

De reclamevergunning van G. Stuitje Jzn. wordt ingetrokken.

17-07-1940

Aanschrijving van de gemeente met betrekking tot verbetering van de riolering in de zij ingang.

15-04-1945

Het (oorlogs)schaderapport bedraagt in totaal f390,-

24-06-1946

Een verzoek van het Provinciaal Bureau voor den Wederopbouw Groningen aan de directeur van gemeentewerken tot uitvoering van een technische controle van Oosterstraat 26/26a (woonhuis en werkplaats; eigenaar W. Alsema (Halzema?) B54 Wehe den Hoorn).

23-05-1966

De directeur van Gemeente Werken schrijft dat er geen bezwaar is tegen het onttrekken van woonruimte.

26-09-1966

Chem. Wasserij en ververij Hoyer n.v. (Oranjestraat 21-23) krijgt een bouwvergunning om de leegstaande benedenwoning en een bovenwoning voor een gedeelte te veranderen, bestaande uit het wijzigen van de indeling en de voorgevel. Het gebouw zal na voltooiing van deze ingrepen worden bestemd en ingericht tot winkel met bergruimte en een bovenwoning.

30-10-1967

Er wordt een vergunning afgegeven voor het gewijzigd uitvoeren van bovenstaand bouwplan.

28-09-1967

n.v. Hoyer krijgt een vergunning voor neonreclame.

29-05-1968

Verzoek van de gemeente om overdracht van een strook grond aan de voorkant aan de gemeente. Eigenaresse: H.L. Behrens – Hoyer, Kerrschensteinerstrasse 24, Oldenburg.

16-08-1968

De gemeente verwerft een strook grond voor de rooilijn.

18-11-1968

De gemeente verwerft een strookje grond voor de steeg (gang).

17-06-1971

Verzoek om toestemming voor het verplaatsen van een lichtbak van de fotograaf Hans Smidt, Rademarkt 4, naar de nieuwe vestiging aan de Oosterstraat 26.

19-08-1971

Vergunning voor lichtreclame.

13-09-1983

Aanschrijving om te voorzien in de tekortkomingen van de elektrische installatie aan H. Smidt.

19-09-1983

Beschikking voor geldelijke steun verbetering particuliere woningen 1979/II.

6-09-1983

J.E. Smidt krijgt een bouwvergunning voor het veranderen van de woning.

29-10-1985

Gereed melding van bovenstaande verbouwing.

21-11-1985

Opdracht tot betaling van f10073,- aan J.E. Smidt in verband met de verbetering van de woning.

11-04-1989

Uitstel van een beslissing betreffende een splitsingsvergunning.